

Protokół kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie

Jednostka kontrolowana:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie
ul. Łużycka 51
74 - 100 Gryfino
www.pcpr-gryfino.pl

Kontrolujący:

1. Anna Karska – inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem
 2. Iwona Szczygiał – starszy inspektor wojewódzki
- na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 23/2023 z dnia 15 listopada 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie oraz Starosta Gryfiński zostali powiadomieni o terminie przeprowadzenia kontroli, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej.

W dniu 23 listopada 2023 r. kontrolujący założyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli.

Ileokroć w niniejszym protokole użyto następujących skrótów, oznaczają one:

1. „Centrum”, „PCPR” – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie;
2. „ustawa o pomocy społecznej” – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.);
3. „rozporządzenie” – rozporządzenie ministra rodziny i polityki społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893);
4. „Kodeks postępowania administracyjnego” lub „k.p.a.” – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 572)
5. „Strategia” lub „Powiatowa Strategia” – Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Gryfińskim na lata 2023-2029;
6. „Ocena” - Ocena zasobów pomocy społecznej dla Powiatu Gryfińskiego;
7. „Powiat” – Powiat Gryfiński;
8. „CAS” – Centralna Aplikacja Statystyczna;

9. „DPS”, „Dom” – Dom Pomocy Społecznej;
10. „OIK” – Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
11. „IPI” - Indywidualny Program Integracji.

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 27-29 listopada 2023 r.

Zakres kontroli:

Zakres kontroli obejmował realizację zadań powiatu i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat wynikających z art. 19, art. 20 i art. 112 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w okresie od 1 stycznia 2022 r. do zakończenia kontroli.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli funkcję Dyrektora Powiatowego Centrum Rodzinie w Gryfinie sprawowała Pani Bożena Stawiarska zatrudniona na stanowisku Dyrektora Centrum z dniem 26 kwietnia 2018 r.

Ustalenia zawarte w protokole oparto o informacje udzielone przez Dyrektora PCPR w Gryfinie, Zastępcę Dyrektora PCPR - Panią Monikę Parzych-Malawską oraz skontrolowaną dokumentację.

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o „Program kontroli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie w dniach 27-29 listopada 2023 r.” (akta kontroli str. 1 - 16)

Organizacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie jest jednostką organizacyjną Powiatu podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu w Gryfinie. Centrum zostało utworzone na mocy uchwały nr IV/32/99 Rady Powiatu w Gryfinie z dnia 1 marca 1999 r. Centrum realizuje zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz repatriacji.

W kontrolowanym okresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie działało w oparciu o:

- Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie przyjęty uchwałą nr XIII/93/2012 Rady Powiatu w Gryfinie z dnia 16 lutego 2012 r.,
- Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie przyjęty uchwałą nr 182/2019 Zarządu Powiatu w Gryfinie z dnia 24 października 2019 r.

Schemat organizacyjny PCPR w Gryfinie w okresie kontrolowanym przedstawiał się następująco:

- sekcja organizacyjna,

- sekcja ds. wspierania rodziny i pieczy zastępczej (mieszkania chronione),
- sekcja ds. osób niepełnosprawnych,
- sekcja ds. pomocy społecznej,
- Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie,
- sekcja ds. interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego (Ośrodek Interwencji Kryzysowej),
- sekcja ds. projektów EFS,
- inspektor danych osobowych,
- sekcja finansowo-księgowa.

Zgodnie z § 15 obowiązującego w dniu kontroli Regulaminu PCPR w Gryfinie, do zadań sekcji ds. pomocy społecznej należało w szczególności:

- 1) prowadzenie listy oczekujących na przyjęcie do domu pomocy społecznej;
- 2) prowadzenie postępowania w sprawie umieszczania mieszkańców w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji administracyjnej;
- 3) przygotowanie decyzji kierujących do domów pomocy społecznej dla osób umieszczonych przed 1 stycznia 2004 r.;
- 4) przygotowanie decyzji administracyjnych o odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej;
- 5) przygotowanie decyzji administracyjnych zmieniających wysokość ponoszonej odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej;
- 6) sporządzanie sprawozdań oraz informacji opisowych wynikających z zadań działu;
- 7) prowadzenie korespondencji z problematyki domów pomocy społecznej;
- 8) przyjmowanie informacji o stanie osobowym w domach pomocy społecznej i przekazywanie ich do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego;
- 9) podejmowanych innowacyjnych działań na rzecz społeczności lokalnej i konsultacji społecznych.

Natomiast w § 19 Regulaminu, w którym określono zadania sekcji ds. interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego wskazano, że do zadań ww. sekcji należy, m.in. w:

- 1) pkt 12 – pomoc cudzoziemcom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- 2) pkt 13 – pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacenie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Należy zaznaczyć, że w § 19 Regulaminu, w pkt 12 wskazano zadanie własne z zakresu pomocy społecznej, określone w art. 19 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej, a w pkt 13 wskazano zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane

przez powiat, określone w art. 20 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy. Natomiast prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje osobom (które nie są obywatelami RP) określonym w art. 5a ustawy o pomocy społecznej. Pouczono Dyrektora, że zasadnym jest dokonanie zmian w zapisie Regulaminu w ten sposób, że zapisy z § 19 pkt 12 i pkt 13 przenieść do § 15, który określa zadania sekcji ds. pomocy społecznej.
(akta kontroli str. 17 - 45)

W PCPR w Gryfinie na dzień kontroli zatrudnionych było 2 pracowników socjalnych, którzy świadczyli pracę socjalną i przeprowadzali rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki. W kontrolowanym okresie Centrum nie prowadziło ewidencji wyjść służbowych pracowników socjalnych. Pracownicy zgłaszali Dyrektorowi lub Zastępcy Dyrektora PCPR wyjęcia w obrębie Miasta Gryfina, w przypadku wyjazdu poza teren Miasta pracownicy wypisywali delegacje służbowe. W dniu 29 listopada 2023 r. Dyrektor przedłożył zespołowi inspektorów utworzoną ewidencję wyjść służbowych pracowników socjalnych i zobowiązał pracowników socjalnych do jej stosowania.

Dyrektor PCPR posiadał upoważnienie nr OR.077.38.2018 Starosty Gryfińskiego z dnia 24 kwietnia 2018 r. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Upoważnienie Starosty Gryfińskiego w ww. zakresie posiadała również Zastępca Dyrektora Centrum (upoważnienie nr OR.077.04.2019 Starosty Gryfińskiego z dnia 24 stycznia 2019 r.).

(akta kontroli str. 17, 93 - 94)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie jako samorządowa jednostka organizacyjna posiadała własne przepisy kancelaryjne i archiwalne, wprowadzone Zarządzeniem nr 7/2014 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie z dnia 15 lipca 2014 r., po wcześniejszym ich uzgodnieniu z dyrektorem Archiwum Państwowego w Szczecinie. Jednolity Rzeczowy Wykaz Akt zmieniono zarządzeniem nr 13/2021 z dnia 26 marca 2021 r. Korespondencja wpływająca i wypływająca była rejestrowana w dzienniku korespondencyjnym i przekazywana do Dyrektora Centrum celem dekretacji do konkretnych komórek. Skontrolowane decyzje administracyjne zawierały numerację zgodną z rzeczowym wykazem akt obowiązującym w Centrum.

(akta kontroli str. 17)

Rozpatrywanie skarg i wniosków

W toku przeprowadzania czynności kontrolnych sprawdzono rejestr skarg i wniosków. W 2022 r. do PCPR wpłynęły 3 skargi, a w 2023 r. do dnia kontroli - 7 skarg. Sposób rozpatrywania skarg określało Zarządzanie Dyrektora PCPR nr 62/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.

(akta kontroli str. 17 - 18)

Problematykę przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków reguluje Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz.U. z 2024 r., poz. 572) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5 z 2002 r., poz. 46).

Kontrolujący stwierdzili następujące nieprawidłowości w organizowaniu systemu przyjmowania i rozpatrywania skarg:

- 1) w przypadku skarg wniesionych ustnie z dni: 25 lutego 2022 r. 30 marca 2023 r., 4 kwietnia 2023 r. i 7 lipca 2023 r. pracownicy przyjmujący skargi sporządzali notatki służbowe, opatrzone pieczęcią z datą wpływu do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie zamiast protokołów ze skargi wniesionej ustnie.

Stanowi to naruszenie § 5 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków. Skargi i wnioski mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie lub za pomocą dalekopisu, telefaksu, poczty elektronicznej, a także ustnie do protokołu. W razie zgłoszenia skargi lub wniosku ustnie, przyjmujący zgłoszenie sporządza protokół, który podpisują wnoszący skargę lub wniosek i przyjmujący zgłoszenie. Ponadto w protokole zamieszcza się datę przyjęcia skargi lub wniosku, imię, nazwisko (nazwę) i adres zgłaszającego oraz zwięzły opis treści sprawy.

- 2) w przypadku skargi z dnia 19 maja 2022 r. PCPR w Gryfinie nie poinformował pisemnie skarżącego o sposobie rozpatrzenia skargi. Osobę skarżącą o sposobie rozpatrzenia skargi poinformowano telefonicznie pomimo posiadania adresu korespondencyjnego osoby skarżącej (skarżący przebywał zagranicą).

Zgodnie z zasadą pisemności prowadzenia postępowania administracyjnego w art. 14§ 1a k.p.a. sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej.

Ponadto w treści zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi nie powinno zabraknąć elementów wynikających z art. 238 §1 k.p.a., cyt.: „Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi lub jeżeli zawiadomienie sporządzone zostało w formie dokumentu elektronicznego, powinno być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o treści art. 239”.

(akta kontroli str. 46 - 92)

Dyrektor PCPR w sprawie skarg i wniosków przyjmował interesantów w każdy poniedziałek w godz. od 8.00 do 10.00. W przypadku, gdy poniedziałek wypadł w dzień ustawowo wolny od pracy, Dyrektor przyjmował klientów w następnym dniu roboczym. Informacja w tym zakresie była udostępniona na tablicy ogłoszeń znajdującej się w holu PCPR.

Baza lokalowa

Siedziba Centrum była dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych i posiadała: plan tyflograficzny, oznakowania dla osób niewidomych, dostęp do pętli indukcyjnej dla osób słabosłyszących, dostęp do budynku wyposażony w pochylnie dla wózków, łazienki dostosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, informację, o akceptowaniu wejścia do budynku osoby z psem przewodnikiem. Ponadto strona internetowa Centrum i strona BIP posiadała możliwość dostosowania wyglądu do indywidualnych potrzeb klientów. Pracownicy PRCP w Gryfinie pracowali w systemie PFRON SOW (System Obsługi Wsparcia) umożliwiający klientom aplikowanie o dofinansowanie ze środków PFRON bez wychodzenia z domu tj. poprzez składanie wniosków elektronicznie.

(akta kontroli str. 18)

Kwalifikacje kadry

Zarząd Powiatu Gryfińskiego Uchwałą nr 585/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 roku podjął decyzję o zatrudnieniu, na stanowisku Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, Pani Bożeny Stawiarskiej.

Z uwagi na zakres kontroli, sprawdzono kwalifikacje dyrektora oraz pracowników socjalnych realizujących zadania określone w ustawie o pomocy społecznej.

Ustalono, że Dyrektor Centrum spełnia wymogi określone w art. 122 ust. 1 ustawy dotyczące osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej tj. posiada co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w PCPR spełniają wymogi ustawowe dotyczące wykształcenia, o których mowa w art. 116 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 95 - 96)

I. Realizacja zadań własnych i zadań zleconych powiatu wynikających z art. 19 i art. 20 ustawy o pomocy społecznej.

1) Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

W kontrolowanym okresie obowiązywały następujące dokumenty:

- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2022 przyjęta uchwałą nr XV/98/2016 Rady Powiatu w Gryfinie z dnia 25 lutego 2016 r.

- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023 – 2029 przyjęta uchwałą nr XLIV/324/2023 Rady Powiatu w Gryfinie z dnia 26 stycznia 2023 r.

Strategia obowiązująca w latach 2016-2022 została przeanalizowana w czasie poprzedniej kontroli z zakresu ustawy o pomocy społecznej przeprowadzonej przez zespół inspektorów w dniach 20-21 września 2018 r. w PCPR w Gryfinie, wobec powyższego odstąpiono od badania tego obszaru.

W trakcie kontroli zespół inspektorów stwierdził, że nie była prowadzona ewaluacja i monitoring z efektów realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2022. Z wyjaśnień złożonych przez Dyrektora wynikało, że cyt.: „*Sprawozdanie z realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych corocznie przedkładać jest Radzie Powiatu w formie Raportu o Stanie Powiatu oraz w sprawozdaniu z działalności PCPR*”. Z dokonanej analizy Raportu o Stanie Powiatu Gryfińskiego za 2022 r. wynika, że dokument częściowo odnosi się do zrealizowanych działań w ramach celów operacyjnych, określonych w Strategii. Pouczono Dyrektora Centrum o konieczności prowadzenia monitoringu z realizacji Strategii.

Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023 – 2029 zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi z mieszkańcami Powiatu Gryfińskiego. Strategia została opracowana w okresie maj - listopad 2022 r. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie przy współpracy z Zespołem ds. opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Gryfińskim na lata 2023-2029, powołanym Uchwałą nr XXXVII/277/2022 Rady Powiatu w Gryfinie z dnia 26 maja 2022 r. W skład Zespołu weszli specjaliści ze środowiska lokalnego, którzy działali w szeroko pojętej sferze społecznej. Wszystkie gminy z terenu powiatu zostały poinformowane o konsultacjach społecznych.

Ustawa o pomocy społecznej określa obligatoryjne elementy Strategii. Dokument w szczególności powinien zawierać:

1. diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
3. określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań,

4. określenie usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zleczanych w trybach, o których mowa w tej ustawie.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfińskiego na lata 2023-2029 zawierała diagnozę społeczną określającą podstawowe informacje o powiecie tj. demografię, rynek pracy i bezrobocie, pomoc społeczną, sytuację osób z niepełnosprawnościami, rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą, przestępczość i problem przemocy w rodzinie.

W dokumencie określono cele strategiczne:

- wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej,
- wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami,
- wspieranie i rozwijanie działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach kryzysowych,
- udoskonalenie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej na terenie Powiatu.

Strategia określa cele szczegółowe, kierunki niezbędnych działań i wskaźniki ich realizacji.

Ramy finansowe Strategii odnoszą się jedynie do źródła finansowania realizowanych działań w ramach Strategii np. jako środki powiatu, środki budżetowe, unijne, PFRON lub inne - nie określają konkretnych przedziałów wartości. Pouczono Dyrektora PCPR, że w celu prawidłowej realizacji Strategii zasadnym jest uzupełnienie dokumentu o konkretne kwoty określające ramy finansowe.

Diagnoza Strategii nie określa zdolności podmiotów ekonomii społecznej (element Strategii obowiązujący od 30 października 2022 r., po zmianach ustawy o pomocy społecznej) do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Strategia nie określa także usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zleczanych w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Pouczono Dyrektora PCPR, by przeprowadzono aktualizację dokumentu z uwzględnieniem ww. przepisów.

(akta kontroli str. 97 - 98 i 114 - 123)

Zespół inspektorów nie wniósł innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

2) Poradnictwo specjalistyczne (art. 19 pkt 2).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Organizowanie poradnictwa specjalistycznego w Powiecie Gryfińskim jest realizowane przez sekcję ds. interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego PCPR w Gryfinie, w którego strukturze jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

W latach 2022 i 2023 wsparcie realizowane było w zakresie pomocy:

- mediatora - w poniedziałki w godz. 15.30 - 17.30,
- prawnika - w środy w godz. 15.30 - 17.30,
- psychologa - w 2022 r. - w czwartki w godz. 15.00 - 17.00, natomiast w 2023 r. - w czwartki w godz. 12.00 - 14.00),
- pracownika socjalnego - udzielane w godzinach pracy PCPR.

Z informacji uzyskanych od Dyrektora PCPR wynika, że spośród najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy w ramach poradnictwa specjalistycznego należało wymienić: kryzysy małżeńskie, przemoc psychiczną i fizyczną, trudności wychowawcze, sytuacje kryzysowe m.in. wynikające z zaburzeń psychicznych.

W 2022 r. z poradnictwa specjalistycznego skorzystały:

- ze wsparcia mediatora: 28 osób,
- prawnika – 68,
- psychologa – 31,
- pracownika socjalnego - 112 osób.

W 2023 r. do dnia kontroli ze wsparcia:

- mediatora skorzystało 47 osób,
- prawnika – 31,
- psychologa – 52,
- pracownika socjalnego - 165 osób.

Na stronie internetowej Centrum (w zakładce: Kontakt) znajdowała się informacja dotycząca dni i godzin dyżurów specjalistów.

(akta kontroli str. 99 - 100)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanego obszaru.

3) Pomoc pieniężna na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki (art. 19 pkt 6).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoby opuszczające placówki, o których mowa w art. 88 ustawy, zostają objęte pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną i pomoc pieniężną na

usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany (do 31 października 2023 r. obowiązywało nazewnictwo mieszkania chronione), w uzyskaniu zatrudnienia, w formie rzeczowej - na zagospodarowanie.

W 2022 r. PCPR przyznało pomoc pieniężną na usamodzielnienie się 1 osobie, która opuściła młodzieżowy ośrodek wychowawczy. W 2023 r. do dnia kontroli nie przyznano tego typu pomocy.

Dokonano kontroli akt sprawy, w tym decyzji rozstrzygającej postępowanie administracyjne znak:

PCPR.KP.4131-3/2021/2022-1 z dnia 28.03.2022 r.

Zespół kontrolerów ustalił, że wniosek o pomoc wpłynął PCPR w Gryfinie w dniu 28 stycznia 2022 r. Wywiad przeprowadzono 28 lutego 2022 r, a więc po upływie terminu 14 dni określonego w § 3 pkt 2 rozporządzenia. Ponadto ustalono, że rodzinny wywiad środowiskowy został przeprowadzony przez osobę do tego nieuprawnioną - konsultanta, a nie przez pracownika socjalnego. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Centrum, pracownik socjalny przebywał w tym czasie na zwolnieniu lekarskim, co potwierdzają przedstawione kontrolerom listy obecności. Zespół inspektorów przyjął te wyjaśnienia. Ponadto w przedstawionej dokumentacji brakowało oświadczeń o wysokości dochodu wszystkich osób dorosłych wspólnie gospodarujących. Decyzja administracyjna została wydana 28 marca 2022 r. - postępowanie administracyjne trwało dłużej niż miesiąc, czyli dłużej niż termin określony w art. 35 § 3 k.p.a. Jednocześnie strona została prawidłowo poinformowana o niezafatwieniu sprawy w ciągu miesiąca. Zgodnie z art. 36 k.p.a. podano przyczynę zwłoki, wskazano nowy termin załatwienia sprawy. Nie pouczone strony o prawie do wniesienia ponaglenia. Wysokość pomocy została ustalona zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W dokumentacji znajdowało się zwrotne potwierdzenie odbioru.

W decyzji w miejscu wskazującym organ wydający decyzję wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie (widnieje pieczęć PCPR w Gryfinie).

Jednocześnie w decyzji dopisano, że jest to „Decyzja Starosty Gryfińskiego.”

Pouczone Dyrektora PCPR o konieczności jednoznacznego wskazywania w wydawanych decyzjach administracyjnych Starosty Gryfińskiego jako organu wydającego decyzje.

(akta kontroli str. 100 i 124 - 140)

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

4) Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia (art. 19 pkt 7).

Dyrektor PCPR poinformowała, że usamodzielniani wychowankowie nie wnioskowali o pomoc w integracji ze środowiskiem.

Wychowankowie opuszczający placówki, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej mają możliwość skorzystania ze wsparcia oferowanego przez pracowników Centrum.

(akta kontroli str.101)

5) Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art. 19 pkt 8, art. 20 pkt 1 i pkt 4).

W 2022 r. nie udzielano ww. świadczeń, z uwagi na brak zgłoszeń uprawnionych osób.

W 2023 r. wpłynął jeden wniosek zakończony wydaniem decyzji znak: PCPR.4224.5/2023.EB.1/VIII/2023 z dnia 24.10.2023 r.

Postępowanie administracyjne w sprawie pomocy w ramach programu integracyjnego dla osoby, która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej ochronę uzupełniającą zostało przeprowadzone w sposób prawidłowy. Po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego sporządzono Indywidualny Program Integracji na okres sierpień 2023 r. – lipiec 2024 r. Pomocą finansową zostali objęci wszyscy członkowie rodziny (rodzina 4-osobowa). Wszystkie osoby posiadały uprawnienia do uzyskania świadczenia w ramach IPI. Wysokość pomocy została ustalona zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W aktach sprawy znajdowały się wszystkie niezbędne dokumenty uprawniające do przyznania pomocy w ramach IPI.

W dokumentacji klienta znajdowały się również karty (w formie tabeli) potwierdzające działania na rzecz cudzoziemców, pt. „Spotkania w ramach Indywidualnego Programu Integracji dla osób, które uzyskały ochronę uzupełniającą”, które wskazują daty i miejsce spotkań, omawiane zagadnienia i podejmowane działania monitorujące postępy uczestnika oraz podpisy uczestnika i realizatora IPI.

(akta kontroli str. 101 i 141)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

6) Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób (art. 19 pkt 10).

Na terenie Powiatu Gryfińskiego funkcjonują 4 domy pomocy społecznej:

Dom Pomocy Społecznej w Moryniu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie

Liczba miejsc statutowych wynosi – 120,

Liczba osób przyjętych w 2022 r. - 7,

Liczba osób oczekujących - stan na dzień 31 grudnia 2022 r. - 4,

Liczba osób oczekujących - stan na dzień 11 września 2023 r. – 5.

Dom Pomocy Społecznej w Dębcach dla osób przewlekle somatycznie chorych

- Liczba miejsc statutowych wynosi – 81,
- Liczba osób przyjętych w 2022 r. -32,
- Liczba osób oczekujących - stan na dzień 31 grudnia 2022 r. - 12,
- Liczba osób oczekujących - stan na dzień 11 września r. - 16.

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Trzcińsku - Zdroju

- Liczba miejsc statutowych wynosi – 82,
- Liczba osób przyjętych w 2022 r. - 34,
- Liczba osób oczekujących - stan na dzień 31 grudnia 2022 r. - 3,
- Liczba osób oczekujących - stan na dzień 11 września 2023 r. - 9.

Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie dla dzieci, młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie

- Liczba miejsc statutowych wynosi – 120,
- Liczba osób przyjętych w 2022 r. - 4,
- Liczba osób oczekujących - stan na dzień 31 grudnia 2022 r. - 4,
- Liczba osób oczekujących - stan na dzień 11 września 2023 r. - 4.

Dyrektor Centrum poinformowała, że cyt.: „Na dzień kontroli liczba miejsc w DPS na terenie Powiatu Gryfińskiego jest wystarczająca. Umieszczanie w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych odbywa się na bieżąco, jednak czas oczekiwania na umieszczenie jest trudny do ustalenia. Większa liczba oczekujących na umieszczenie wynika głównie z tego, że oczekujący przebywają w innych ośrodkach np. w ZOL-u i proszą o przedłużenie terminu przyjęcia do DPS. W domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie kolejka oczekujących jest nieduża, jednak czas oczekiwania jest dłuższy”.

Zespół inspektorów, po przeanalizowaniu listy oczekujących i przedstawieniu wyjaśnień przez Dyrektora Centrum ustalił, że czas oczekiwania na umieszczenie w DPS jest uzależniony od różnych czynników:

- składanie przez gminy dokumentów przyszłego mieszkańca zapobiegawczo, żeby zabezpieczyć miejsce w DPS, a gdy miejsce się zwalnia, kandydaci do umieszczenia często rezygnują,
- osoby oczekujące na umieszczenie z uwagi na różne zdarzenia losowe zwracają się z prośbą o przesunięcie terminu umieszczenia,
- trzy osoby oczekujące na umieszczenie w DPS ze względu na stan zdrowia przebywają w Zakładach Opiekuńczo Lecznicych,
- jedna osoba z listy zmarła i ma być skreślona z listy oczekujących (oczekiwano na dostarczenie skanu aktu zgonu).

Zespół kontrolujący poinstruował Dyrektora PCPR w Gryfinie, że można stworzyć, a następnie wdrożyć procedurę postępowania w celu zapobiegania przypadkom, gdy osoby, z różnych przyczyn, zbyt długo przebywają na liście oczekujących na umieszczenie w DPS. W procedurze można uwzględnić art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej, cyt.: „W przypadku gdy przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej danego typu zlokalizowanym najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej wynosi ponad 3 miesiące, osobę kieruje się na jej wniosek do domu pomocy społecznej tego samego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie jest krótszy niż 3 miesiące”.

(akta kontroli str. 102 - 103 i 142 - 150)

Dokonano kontroli akt spraw pod kątem zgodności z k.p.a., w tym decyzji rozstrzygających postępowanie administracyjne:

- 1) PCPR.4020.32.2.2023.47/I/23 z dnia 9.10.2023 r.
- 2) PCPR.4020.39.1.2022.MJ.42/I/22 z dnia 7.07.2022 r.
- 3) PCPR.4020.52.1.2023.MJ.34/I/23 z dnia 2.08.2023 r.
- 4) PCPR.4020.57.1.2022.MJ.57/I/22 z dnia 21.09.2022 r.
- 5) PCPR.4020.14.2.2022.26/I/22 z dnia 12.04.2022 r.
- 6) PCPR.4020.1. 2022.MJ.45/I/22 z dnia 27.07.2022 r.
- 7) PCPR.4020.08.1.2023.MJ.15/I/23 z dnia 30.03.2023 r.
- 8) PCPR.4020.07.1.2023.MJ.07/I/23 z dnia 25.01.2023 r.
- 9) PCPR.4020.47.1.2023.MJ.29/I/23 z dnia 24.07.2023 r.
- 10) PCPR.4020.24.1.2022.MJ.32/I/22 z dnia 11.05.2022 r.
- 11) PCPR.4020.36.1.2022.MJ.37/I/22 z dnia 3.06.2022 r.
- 12) PCPR.4020.74.2.2022.MJ.72/I/22 z dnia 18.11.2022 r.
- 13) PCPR.4020.40.1.2023.MJ.24/I/23 z dnia 22.06.2023 r.
- 14) PCPR.4020.70.2.2022.MJ.13/I/23 z dnia 2.03.2023 r.
- 15) PCPR.4020.77.2.2023.MJ.9/I/23 z dnia 10.02.2023 r.

W trakcie czynności kontrolnych ww. dokumentacji dotyczącej osób umieszczonych w DPS stwierdzono, że dokonano prawidłowej kwalifikacji typu Domu. W aktach znajdowały się kserokopie zaświadczeń lekarskich, z których wynikała zasadność umieszczenia w danym typie Domu. W sprawach osób, które są całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnione znajdowało się postanowienie sądu dotyczące wyrażenia zgody na umieszczenie w DPS. W przypadku osób umieszczonych bez ich zgody, znajdowało się postanowienie sądu potwierdzające zasadność umieszczenia w DPS. W przypadku zgonu osób umieszczonych w DPS w aktach sprawy znajdowały się decyzje stwierdzające wygaśnięcie decyzji umieszczających w DPS. Kontrolowane decyzje zawierały wszystkie elementy wskazane w art. 107 k.p.a.

W przypadku decyzji wskazanej pod nr 1 i 4 osoby umieszczone w DPS były reprezentowane przez opiekuna prawnego – w decyzjach nie wpisano opiekunów prawnych w oznaczeniu strony, brakuje też informacji czy zawiadomiono opiekunów o wydaniu decyzji administracyjnych. Pouczono Dyrektora PCPR o konieczności

oznaczenia strony lub stron w wydawanych decyzjach administracyjnych, zgodnie z art. 107 § 1 pkt. 3 k. p. a

We wszystkich badanych decyzjach w miejscu wskazującym organ wydający decyzje wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie (widnieje pieczęć PCPR w Gryfinie). Jednocześnie w decyzjach dopisano, że jest to „Decyzja Starosty Gryfińskiego.” Pouczono Dyrektora PCPR o konieczności jednoznacznego wskazywania w wydawanych decyzjach administracyjnych Starosty Gryfińskiego jako organu wydającego decyzje.

(akta kontroli str. 151 - 154)

7) Prowadzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 19 pkt 11).

W Powiecie Gryfińskim funkcjonowały mieszkania chronione treningowe, które zostały utworzone z dniem 1 września 2009 r. jako jedna z form wsparcia usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. W okresie podlegającym kontroli na terenie Powiatu funkcjonowały 4 mieszkania treningowe. W roku 2022 ze wsparcia w formie pobytu w mieszkaniu treningowym korzystały 3 osoby, a w 2023 roku – 4 osoby.

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Powiatu nr XLV/402/2010 z dnia 29 października 2010 roku w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za korzystanie z mieszkań chronionych działających w Powiecie Gryfińskim zmieniona uchwałą nr IV/32/2015 Rady Powiatu z dnia 26 lutego 2015 r. oraz uchwałą Rady Powiatu nr XVII/119/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 r. Ponadto obowiązywał Regulamin funkcjonowania mieszkań chronionych treningowych prowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie wprowadzony zarządzeniem nr 56/2019 Dyrektora PCPR w Gryfinie.

Poinformowano Dyrektora Centrum, że powyższe dokumenty powinny zostać zmienione w związku z wejściem w życie 1 listopada 2023 r. znowelizowanych przepisów ustawy o pomocy społecznej w zakresie obejmującym m.in. mieszkania treningowe lub wspomagane wprowadzone w miejsce dotychczasowej pomocy w formie mieszkań chronionych.

Wobec powyższego odstąpiono od oceny badanego obszaru.

(akta kontroli str.103 i 155-167)

Dokonano kontroli akt spraw, w tym decyzjach rozstrzygających postępowanie administracyjne przyznające pomoc w formie pobytu w mieszkaniu chronionym oraz ustalającej odpłatność za pobyt w takim mieszkaniu:

- 1) PCPR.KP.201-2-2023-1 z dnia 8 września 2023 r.

- 2) PCPR.KP.201-1-2023-1 z dnia 2 maja 2023 r.
- 3) PCPR.KP.201-2/2022-1 z dnia 31 października 2022 r.
- 4) PCPR.KP.201-2/2022-2 z dnia 27 grudnia 2022 r.

Wywiady środowiskowe zostały przeprowadzone terminowo. Ustalono, że pod wywiadami środowiskowymi oprócz pracownika socjalnego podpisywał się konsultant, co jest niezgodne z art. 107 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza pracownik socjalny, może w nim uczestniczyć drugi pracownik socjalny, a w uzasadnionych przypadkach wywiad może odbywać się w asyście policji. Decyzje administracyjne były wydane w terminie określonym w k.p.a. Świadczenia przyznano osobom do tego uprawnionym. W dokumentacji znajdowało się zwrotne potwierdzenie odbioru.

We wszystkich badanych decyzjach w miejscu wskazującym organ wydający decyzje wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie (widnieje pieczęć PCPR w Gryfinie). Jednocześnie w decyzjach dopisano, że jest to „Decyzja Starosty Gryfińskiego.” Pouczono Dyrektora PCPR o konieczności jednoznacznego wskazywania w wydawanych decyzjach administracyjnych Starosty Gryfińskiego jako organu wydającego decyzje.

(akta kontroli str. 104 i 168 - 187)

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

W okresie objętym kontrolą Powiat Gryfiński nie prowadził domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Dyrektor PCPR poinformowała, że w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z dnia 29 października 2018 r. w zakresie podjęcia działań mających na celu zapewnienie miejsc całodobowych dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w dniu 30 stycznia 2019 r. zostało zawarte porozumienie (nr PCPR.TG/0005/2019) pomiędzy Powiatem Gryfińskim a Centrum Socjalnym Caritas w Stargardzie w celu zabezpieczenia 2 miejsc dla matki z dzieckiem w Ośrodku Wsparcia dla Kobiet w Poczerninie w okresie od 1 lutego do 31 grudnia 2019 r. W tym okresie nikt nie skorzystał ze wskazanego wsparcia.

Ponadto zarządzeniem Dyrektora PCPR nr 61/2019 z dnia 31 grudnia 2019 r. wprowadzono procedurę postępowania w przypadku kierowania do domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Zgodnie z procedurą osoba ubiegająca się o taką pomoc składa wniosek w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na jej miejsce zamieszkania. Ośrodek kompletuje dokumentację i przekazuje ją do starosty najbliższego powiatu prowadzącego dom, który wydaje w tej sprawie decyzje.

W celu realizacji tego zadania PCPR w Gryfinie może także wykorzystać hostel będący w strukturach Centrum, który zapewnia 2 miejsca noclegowe dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

W 2022 r. i do dnia kontroli nie było konieczności umieszczenia samotnej matki z dzieckiem bądź kobiety w ciąży z terenu Powiatu w ww. Domu.
(akta kontroli str.103 oraz 188-193)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanego obszaru.

8) Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej (art. 19 pkt 12).

Powiat Gryfiński w strukturach PCPR posiada Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który realizuje zadania z zakresu poradnictwa specjalistycznego opisane na stronie 9 niniejszego protokołu.

W 2022 r. z pomocy OIK skorzystało 112 osób z terenu Powiatu Gryfińskiego, w 2023 roku do dnia kontroli – 165 osób.

OIK koordynuje działania związane z interwencją kryzysową, kieruje zainteresowanych do odpowiednich placówek, udziela specjalistycznego wsparcia osobom w kryzysie: prawnego, psychologicznego, pracownika socjalnego, mediatora; realizuje programy korekcyjno – edukacyjne oraz programy psychologiczno – terapeutyczne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W strukturach Centrum działań również hostel, który zapewnia 2 miejsca noclegowe dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Hostel posiadał Regulamin funkcjonowania, w którym opisane były zasady przyjęcia do hostelu oraz prawa i obowiązki osób tam przebywających. W okresie podlegającym kontroli nie było osób, które skorzystały ze schronienia w hostelu.

(akta kontroli str. 104)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanego obszaru.

9) Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach (art. 19 pkt 13).

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie poinformowała, że udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach oraz o dostępnych formach pomocy mieszkańcom Powiatu odbywa się na bieżąco, od poniedziałku do piątku, w godzinach urzędowania Centrum, tj. w godzinach od 7.30 do 15.30 bezpośrednio w siedzibie PCPR, telefonicznie, drogą elektroniczną oraz za pośrednictwem mediów społecznościowych, poprzez kolportaż ulotek, ogłoszenia parafialne w kościołach.
(akta kontroli str. 104)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanego obszaru.

10) Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu (art. 19 pkt 14, art. 19 pkt 15).

W kontrolowanym okresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie zrealizowano następujące szkolenia kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu Gryfińskiego:

w 2022 r.:

- 1) „Rozwój psychofizyczny dziecka w rodzinie uwikłanej w przemoc” – szkolenie, w którym uczestniczyło w 16 osób (7 pracowników socjalnych, 1 pedagog, 1 aplikant kuratorski, 2 inspektorów PCPR i 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej);
- 2) przeprowadzono superwizję grupową dla osób pracujących w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - superwizję przeprowadzono w dniach 22 listopada i 6 grudnia 2022 r. Wzięło w niej udział 17 osób (pracownicy socjalni, asystenci rodziny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej);

w 2023 r. do dnia kontroli:

- 1) szkolenie z zakresu sporządzania planu pomocy rodzinie oraz pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy – w szkoleniu wzięło w nim 21 osób (pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, asystenci rodziny);
- 2) szkolenie dotyczące zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – zorganizowane dla 31 osób (pracowników socjalnych, dzielnicowych, kuratorów zawodowych i asystentów rodziny).

Na grudzień 2023 r. przewidziano szkolenie z zakresu konstruktywnych sposobów radzenia sobie w procesie wychowawczym i sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie realizowało doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu Gryfińskiego:

w 2022 r.:

Dyrektor PCPR w Gryfinie poinformowała, że cyt.: „Kierownicy jednostek pomocy społecznej nie skorzystali z doradztwa metodycznego”.

w 2023 r.

- 1) tematyka doradztwa obejmowała omówienie zagadnień w zakresie planu pomocy rodzinie oraz planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy – skorzystał z nich kierownik i koordynator sekcji z OPS z terenu Powiatu Gryfińskiego;
- 2) doradztwo w zakresie zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dla kierowników OPS z terenu Powiatu oraz dla przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych.

(akta kontroli str. 194-198)

Zakres tematyki szkoleń został ustalony na podstawie zapytań telefonicznych oraz w bezpośrednim kontakcie podczas spotkań z doradztwa metodycznego dla przedstawicieli instytucji pomocy społecznej. Skierowano także pismo do dyrektorów

ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu, w którym wskazano, by pracownicy kadr pomocy społecznej zgłaszali tematykę, którą chcieliby omówić. Na tej podstawie ustalany był przedmiot szkoleń i doradztwa na dany rok i sporządzane były plany szkoleń w tym zakresie.

11) Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (art. 19 pkt 16).

W kontrolowanym okresie Centrum realizowało następujące programy:

Projekt pn. „W świecie wyobraźni”

Projekt, skierowany do dzieci w wieku szkolnym wywodzących się z rodzin zastępczych, realizowany był od 21 maja do 31 grudnia 2022 r. Celem projektu było usprawnienie funkcjonowania społecznego, wzmocnienie kompetencji społecznych oraz nabycie umiejętności określania i wyrażania swoich emocji poprzez arteterapię i bajkoterapię przez dzieci w młodszym i starszym wieku szkolnym objętych pieczą zastępczą, które doświadczyły przemocy w rodzinach biologicznych oraz doświadczają jej konsekwencji w nasilonym zakresie przez pandemię COVID 19. Projektem objęto 20 osób.

Projekt „Dzieci - Dzieciom”

Projekt "Dzieci - Dzieciom" był realizowany w ramach Programu Osłonowego pn. „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” od 12 maja 2023 r. i został zakończony 31 grudnia 2023 r. Celem projektu było wzmocnienie funkcjonowania społecznego dziecka poprzez budowanie jego zasobów osobistych, jego wsparcie emocjonalne oraz nabycie umiejętności określania i wyrażania swoich emocji poprzez bajkoterapię. Celem była także redukcja niepożądanych stanów psychicznych przez dzieci w młodszym i starszym wieku szkolnym objętych pieczą zastępczą, które doświadczyły przemocy. Projektem objęto 20 osób.

(akta kontroli str.106-107)

12) Sporządzanie sprawozdawczości (art. 19 pkt 17, art. 112 pkt 12).

Zgodnie z art. 112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

W trakcie kontroli ustalono, że Centrum dnia 30 marca 2023 r. przekazało do Biura Rady Powiatu Gryfińskiego Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie za rok 2022 r. wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Sprawozdanie zawierało m.in. zrealizowane zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej oraz zakres potrzeb.

W kontrolowanym okresie sprawozdania resortowe przekazywane Wojewodzie Zachodniopomorskiemu za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej były

przekazywane w terminach określonych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

(akta kontroli str.110-111)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

13) Sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej (art. 19 pkt 18).

W oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, a w szczególności infrastrukturę, kadrę, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący przygotowano ocenę zasobów pomocy społecznej. Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę zasobów pomocy społecznej.

Zespół kontrolerów ustalił, że w dniu 14 kwietnia 2021 r. Rada Powiatu w Gryfinie podjęła uchwałę nr XXXVI/267/2022 przyjmującą ocenę zasobów pomocy społecznej za rok 2021. Ocena została przekazana sejmikowi województwa 26 kwietnia 2022 r.

Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2022 r. Rada Powiatu w Gryfinie podjęła uchwałą nr XLVII/345/2023 z dnia 27 kwietnia 2023 r. Ocena została przekazana sejmikowi województwa 8 maja 2023 r.

(akta kontroli str.110 oraz 199)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanego obszaru.

14) Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 20 pkt 2).

Powiat Gryfiński nie prowadzi ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie Powiatu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie (prowadzony przez gminę Chojna) oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Gryfinie (prowadzony przez gminę Gryfino). Na terenie Powiatu działają także 2 Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gryfinie (dla 30 osób) oraz w Goszkowie (dla 35 osób).

(akta kontroli str.112)

15) Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (art. 20 pkt 3).

Dyrektor kontrolowanej jednostki poinformowała, że w okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie nie realizowało rządowych programów pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 112)

I. Sprawowanie nadzoru nad działalnością specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej (art. 112 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej).

Starosta Gryfiński przy pomocy Centrum sprawuje nadzór nad działalnością 4 Domów Pomocy Społecznej działających w: Nowym Czarnowie, Dębcach, Trzcińsku - Zdroju i Moryniu.

Ustalono, że Dyrektor Centrum wprowadził 21 grudnia 2021 r. plan kontroli domów pomocy społecznej na 2022 rok. Zgodnie z przedłożonym planem kontroli na rok 2022 Centrum zaplanowało 4 kontrole, po jednej w każdym Domu. Zakres kontroli obejmował sprawdzanie indywidualnych planów wsparcia mieszkańców z uwzględnieniem pełnej diagnozy potrzeb i podejmowanych działań. Ponadto sprawdzana była organizacja pracy Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego oraz depozyty mieszkańców DPS.

Na rok 2023 r. sporządzono harmonogram kontroli 20 grudnia 2022 r. z podobnym zakresem kontroli jak w roku 2022 r.

PCPR prowadzi rejestr przeprowadzonych kontroli w Domach Pomocy Społecznej. Zgodnie z wykazanim rejestrem w 2022 r. Centrum przeprowadziło 7 kontroli w ww. jednostkach. Przeprowadzono 2 planowe kontrole – w DPS w Trzcińsku - Zdroju i w DPS w Dębcach oraz 5 kontroli doraźnych, m.in. w związku ze zbadaniem zarzutów osób skarżących. Z przeprowadzonych kontroli sporządzano protokoły i w razie konieczności wydawano zalecenia pokontrolne.

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że cyt.: „Do dnia 27 listopada 2023 r. nie zrealizowano harmonogramu kontroli z uwagi na to, że w 2023 r. odbyły się kontrole doraźne w DPS: w Dębcach, Nowym Czarnowie i Trzcińsku - Zdroju. Kontrolę DPS w Moryniu zaplanowano na koniec 2023 roku, jednak w związku tym, że w lipcu 2023 r. w Domu w Moryniu odbyła się kontrola kompleksowa urzędu wojewódzkiego PCPR odstąpił od tej kontroli. Kontrola ta zostanie zaplanowana w 2024 r.”

(akta kontroli str. 200-207)

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanego obszaru.

Na tym kontrolę zakończono.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w książce kontroli pod nr 13/2023.

Poprzednia kontrola kompleksowa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie w zakresie realizacji zadań określonych w art. 19, art. 20 i art. 112 ustawy o pomocy społecznej przeprowadzona była w dniach 20-21 września 2018 r.

Działalność jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami. Zalecono podjęcie działań mających na celu zapewnienie miejsc całodobowych dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, sporządzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych zgodnie z art. 107 ust. 1 i 4 ustawy o pomocy społecznej i przestrzeganie zapisów regulaminu

mieszkań chronionych funkcjonujących w ramach PCPR w Gryfinie. Ustalono, że zalecenia zostały zrealizowane.

Za stwierdzone w niniejszym protokole nieprawidłowości odpowiedzialna była Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, Pani Bożena Stawiarska. Nieprawidłowości wynikały z błędnej interpretacji przepisów, braku szkoleń z zakresu prowadzenia postępowania skargowego oraz niewystarczającego nadzoru Dyrektora Centrum. Skutkowało to niespełnieniem wymogów określonych przepisami prawa i pojawiającymi się błędami w decyzjach oraz dokumentacji Centrum.

Na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej w dniach 27-29 listopada 2023 r. działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie należy ocenić pozytywnie z uchybieniami.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy, co nie stanowi przeszkody do sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia Dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wobec zastrzeżeń.

Protokół sporządzono dnia 5 maja 2025 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejsce i data podpisania protokołu: Gryfino, 8 maja 2025 r.

Kierownik kontrolowanej jednostki:

Bożena Stawiarska – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie

Kontrolujący:

Anna Karska – inspektor wojewódzki

Iwona Szczygieł – starszy inspektor wojewódzki

Właściwe podpisy na oryginale